

Analītisks pārskats par Viedās specializācijas stratēģijas ieviešanu Rīgas plānošanas reģionā

SIA «FIDEA», 2018

Pārskats ir izstrādāts Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2014.-2020. gadam projekta Nr. R028 "EmplInno – Viedās specializācijas stratēģijā balsītu inovācijas un izaugsmes spēju stiprināšana vidēja izmēra pilsētās un reģionos" ietvaros.

Iepirkuma identifikācijas numurs ID Nr.T/RPR/2018/EmplInno-12

Anaīitiskā pārskata mērķis

- Identificēt reģiona attīstības perspektīvas Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas kontekstā
- Tas ietver:
 - Esošo faktoru noteikšanu
 - Trūkstošo faktoru noteikšanu
 - Darbības, kas veicinātu faktoru rezultātīvu sinerģiju

Viedās specializācijas stratēģija

- ▶ Dažādošana caur spēku koncentrēšanu
- ▶ Tautsaimniecības transformācija, paredzot zinātnes un tehnoloģiju virzītu izaugsmi un virzību uz zināšanām balstītu spēju attīstību
- ▶ Tautsaimniecības transformācija, palielinot saimnieciskās darbības īpatsvaru ar augstāku pievienoto vērtību un ražīgumu
- ▶ Augstāka pievienotā vērtība rodas no jauniem produktiem (inovācijām), tehnoloģiski ietilpīgākiem produktiem, labākām ražošanas tehnoloģijām
- ▶ Zināšanas nepieciešamas tehnoloģiju veidošanai. Ar to radīšanu nodarbojas zinātne. Ar zināšanu pielietošanu nodarbojas izglītots darbaspēks
- ▶ Viedās specializācijas stratēģija ir resursu koncentrēšana tajās zināšanu jomās, kuras visefektīvāk sekmē transformāciju

Viedās specializācijas stratēģija

- ▶ Viedās specializācijas stratēģija nav:
 - ▶ specializācija jeb ražošanas fokusa sašaurināšana
 - ▶ produkta klāsta sašaurināšana
 - ▶ saimnieciskās darbības sašaurināšana uz mazāku skaitu NACE kodu
 - ▶ uzņēmējdarbības ierobežošana Viedās specializācijas vārdā
- ▶ Viedā specializācija ir saistītā diversifikācija

UN..

Latvijas Viedās specializācijas stratēģija

- ▶ Orientēta uz zināšanu jomu attīstīšanu:
 - ▶ Zināšanu ietilpīga bioekonomika
 - ▶ Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas
 - ▶ Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas
 - ▶ Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas
 - ▶ Viedā enerģētika

Latvijas Viedās specializācijas stratēģija

- Prioritātes:
 - Augstas PV produkti
 - Produktīva inovāciju sistēma
 - Energoefektivitāte
 - Moderna IKT
 - Moderna izglītība
 - Zināšanu bāze
 - Policentriska attīstība

Pārskatā izmantotie pieņēmumi

- Cilvēku mobilitāte reģiona ietvaros - 100%
- Izglītībai un zinātnei svarīgs arī reģiona konteksts
- Reģionam būtiskām jomām ir aktuāli, lai eksistētu specializētas izglītības iegūšanas iespējas
- Reģionam ir daudz nozīmīgāki uz eksportu orientēti uzņēmumi, jo nodrošina inovāciju un zināšanu pārnesi
- Uzņēmumi bieži ir efektīvs ekosistēmas centrs
- Reģionā esošie specializētie/īpašie resursi nosaka tā perspektīvu un veiksmīgu darbību kopumu
- Pārskatāmā nākotnē saglabāsies daudzpartiju sistēma ar tai raksturīgo lēmumu pieņemšanas ātrumu un sarežģītību

Reģionālās konkurētspējas modelis

Reģionālās konkurētspējas modelis – zemas PV piemērs

Reģionālās konkurētspējas modelis – augstas PV piemērs

RIS3: 5 jomas

(C) FIDEA SIA. 2018

RIS3: Zināšanu ietilpīga bioekonomika

Viedās specializācijas jomas rādītāji Rīgas plānošanas reģionā*	Cilvēkkapitāls*	
Inovāciju centri: mācību/pētījumu iestādes	LU DZC, RTU VASSI, OVT, LVMI Silava, KĶI, BIOR, LHEI MNKC, LPNKC, LVT	~ 250 cilv. zinātniskais personāls ~ 2000 studenti
Industrijas ekselences virzītāji	777 uzņēmumi (2016.g) 42 uzņ. (> 10 MEUR apgr.) Apgrozījums: 5539 MEUR (108,8 tūkst./uz 1 darb.)	50914 darbinieki (2016.g.)
Infrastruktūras nodrošinājums	Latvijas Finieris AS (4 ražotnes Rīgā), PATA SIA (Inčukalns), Jauda-koks SIA (Ogre), Kronospan Riga SIA, Aloja Starkelsen SIA (Alojas novads), Puratos SIA (Tukuma novads), PF "Kekava" (Ķekavas novads), Latvijas balzāms AS (Rīga), Fazer Latvija SIA (Ogre)	

RIS3: Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija, biotehnoloģijas

Viedās specializācijas jomas rādītāji Rīgas plānošanas reģionā	Cilvēkkapitāls*
Inovāciju centri: mācību/pētījumu iestādes LU, RTU, RSU, OSI, BMC Farmācijas un biomedicīnas VNPC BIOR	~ 400 cilv. zinātniskais personāls ~ 3200 studenti
Industrijas ekselences virzītāji 421 uzņēmums (2016.g) 21 uzņ. (> 10 MEUR apgr.) Apgrozījums: 1862.96 MEUR (47,37 tūkst./uz 1 darb.)	39327 darbinieki (2016.g.)
Infrastruktūras nodrošinājums Valsts: OSI, BMC, EDI, LU MII u.c. Privātā: BIOR, Grindeks AS (Rīgā), Olainfarm AS (Olaines novadā), Pharmidea SIA (Olaines novadā), Sikamor SIA (Inčukalna novadā), Madara Cosmetics AS (Mārupes novadā), Rīgas Farmaceutiskā fabrika SIA u.c.	

RIS3: Viedie materiāli, tehnoloģijas, inženiersistēmas

Viedās specializācijas jomas rādītāji Rīgas plānošanas reģionā	Cilvēkkapitāls*	
Inovāciju centri: mācību/pētīju- mu iestādes	RTU zinātniskā pilsētiņa Ķīpsalā, LU struktūrv. (ASI, CFI, PMI, MII) RSU Med. izgl. tehn. centrs LMA, LSPA	~ 700 cilv. zinātniskais personāls ~ 5200 studenti
Industrijas ekselences virzītāji	386 uzņēmumi (2016.g) 32 uzņ. (> 10 MEUR apgr.) Apgrozījums: 2088,76 MEUR (101,34 tūkst./uz 1 darb.)	20611 darbinieki (2016.g.)
Infrastruktūras nodrošinājums	Latvijas Finieris AS, Rotons SIA (Ādažu novads) AM Energy SIA (Ķekavas novads), Izoterms SIA (Stopiņu novads), Knauf SIA (Stopiņu novads), citi materiālu ražotāji	

RIS3: Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas

Viedās specializācijas jomas rādītāji Rīgas plānošanas reģionā		Cilvēkkapitāls*
Inovāciju centri: mācību/pētījumu iestādes	LU, RTU, TSI, ISMA, EDI, FEI, LU MIL, IKT nozares asociācijas	~ 100 cilv. zinātniskais personāls ~ 2000 studenti
Industrijas ekselences virzītāji	211 uzņēmumi (2016.g) 15 uzņ. (> 10 MEUR apgr.) Apgrozījums: 1458,74 MEUR (93,54 tūkst./uz 1 darb.)	15595 darbinieki (2016.g.)
Infrastruktūras nodrošinājums	Iekārtas: Samsung, Tele2, LMT, Telia Latvija, Lightspace Technologies, Mikrofīkls u.c. Programmatūra: Visma Enterprise, Accenture, Tieto Latvia, Exigen Services, Draugiem group, Tilde, C.T.CO, Evolution gaming u.c.	

RIS3: Viedā enerģētika

Viedās specializācijas jomas rādītāji Rīgas plānošanas reģionā	Cilvēkkapitāls*	
Inovāciju centri: mācību/pēfiju- mu iestādes	RTU, FEI, LU, LU CFI LVAFA, LETERA, LATbio, citas nozares asociācijas	~ 700 cilv. zinātniskais personāls ~ 8200 studentu
Industrijas ekselences virzītāji	310 uzņēmumi (2016.g) 21 uzņ. (> 10 MEUR apgr.) Apgrozījums: 2719,86 MEUR (122,85 tūkst./uz 1 darb.)	22140 darbinieki (2016.g.)
Infrastruktūras nodrošinājums	Valsts: RTU, LU CFI, FEI, CSDD, pašvaldību apgādes uzņēmumi Privātā: Latvenergo AS, Augstsprieguma tīkls AS Rīgas Siltums AS, Latvijas elektriskie tīkli AS, Komforts AS (Tukums), Agro Lestene AS (Tukums)	

(C) FIDEA SIA. 2018

*Iespējama rādītāju pārklāšanās vairāku VS jomu ietvaros
Viedās specializācijas uzņēmumu [karte](#)

SVID analīze

Stiprās puses

Atjaunota augstskolu un pētniecības centru infrastruktūra

Konkurētspējīgi, uz eksportu orientēti uzņēmēji - nosedz visas Viedās specializācijas nozares

Aktīva finanšu instrumentu un resursu akumulācija

Vājās puses

Pārdomātas un laika intervālos balstīta sabiedriskā transporta plūsmas trūkums

Zināšanas pārneses iespēju/platformu trūkums

Resursu pārvaldība atsevišķos reģionos

SVID analīze

Iespējas

Brīvas teritorijas augsto/zināšanu tehnoloģiju parku izveidei

ES iekšējā un ārējā tirgus iespējas

Esošie pašvaldību aktīvi ir pietiekami elastīgi strukturālām pārmaiņām

Draudi

Fragmentācija

Negatīvu ietekmi nesošas ārējās politiskās situācijas krasas izmaiņas

Valsts un reģionālo pārvaldes aparātu lēmumu pieņemšanas ātrums un kvalitāte

Turpmāka stratēģijas īstenošana

Turpmāka stratēģijas īstenošana

Turpmāka stratēģijas īstenošana

- ▶ Virzieni:
 - ▶ Horizontāla plūsma no centra (Rīgas) pa visu reģionu
 - ▶ Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
 - ▶ Viedā enerģētika
 - ▶ Specializēta, punktveida, cilvēku radītu resursu ietekmēta izplatība
 - ▶ Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas
 - ▶ Biotehnoloģijas un medicīnas tehnoloģijas
 - ▶ Nišveida teritoriāla dabas resursu ietekmēta izplatība
 - ▶ Zināšanu ietilpīga bioekonomika
 - ▶ Biomedicīna, biofarmācija

Turpmāka stratēģijas īstenošana

► Darbības:

- Stimulēt zināšanu pārnesi ar cilvēku plūsmu no galvaspilsētas uz reģioniem un no reģioniem uz galvaspilsētu
- Radīt platformas un satiksmes plūsmu risinājumus aktīvai zināšanu pārnesei
- Stimulēt investīcijas nākotnes darbaspēka koncertēšanās vietās
- Turpmāka stratēģijas īstenošana pēc «*lead market*» principa

Turpmāka stratēģijas īstenošana

- ▶ Rekomendētās taktiskās aktivitātes:
 - ▶ Intervālos bāzētas transporta sistēmas/satiksmes plūsmas izveide
 - ▶ Viedās specializācijas zināšanu pārneses komunikācijas aktivitāšu regulāra īstenošana
 - ▶ Viedās specializācijas rezultātu regulārs monitorings reģiona līmenī (mērķis/rezultāts)
 - ▶ Pašvaldību ekonomiskās efektivitātes lokālaudits (energoefektivitāte, darbaspēka kapacitāte, resursu audits un ekonomiskā potenciāla izvērtējums)
 - ▶ Efektīva sadarbība un regulārs dialogs ar ekselences virzītājiem - uzņēmējiem pašvaldību līmenī
 - ▶ Nepārtraukta zināšanu akumulēšana par globālajām tehnoloģiju attīstības tendencēm, integrēšana izglītībā un nozarēs
 - ▶ Taktiskas fiskālas un monetāras aktivitātes «*lead market*» veidošanai

Komunikācija

Mērķis

- Viedās specializācijas īstenošanai būtisks priekšnosacījums ir panākt visu pušu koordinētu iesaistīšanos

Mērķa grupas

- Uzņēmēji, uzņēmumu vadītāji
- Pētniecības organizācijas
- Jaunieši, skolnieki un to vecāki
- Sabiedrība kopumā

Rezultāts

- Informētas un racionālas izvēles

Paldies par uzmanību!

SIA «FIDEA», 2018

Pārskats ir izstrādāts Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2014.-2020. gadam projekta Nr. R028 "EmplInno – Viedās specializācijas stratēģijā balsītu inovācijas un izaugsmes spēju stiprināšana vidēja izmēra pilsētās un reģionos" ietvaros.

Iepirkuma identifikācijas numurs ID Nr.T/RPR/2018/EmplInno-12